Hallituksen vuosikertomus
Liikenne- ja viestintäministeriö

19.5.2017

Ylijohtaja Juhapekka Ristola

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ

LVM 1892–2017

Suomi Finland 100

Strategisella ohjauksella tuloksellisuuteen

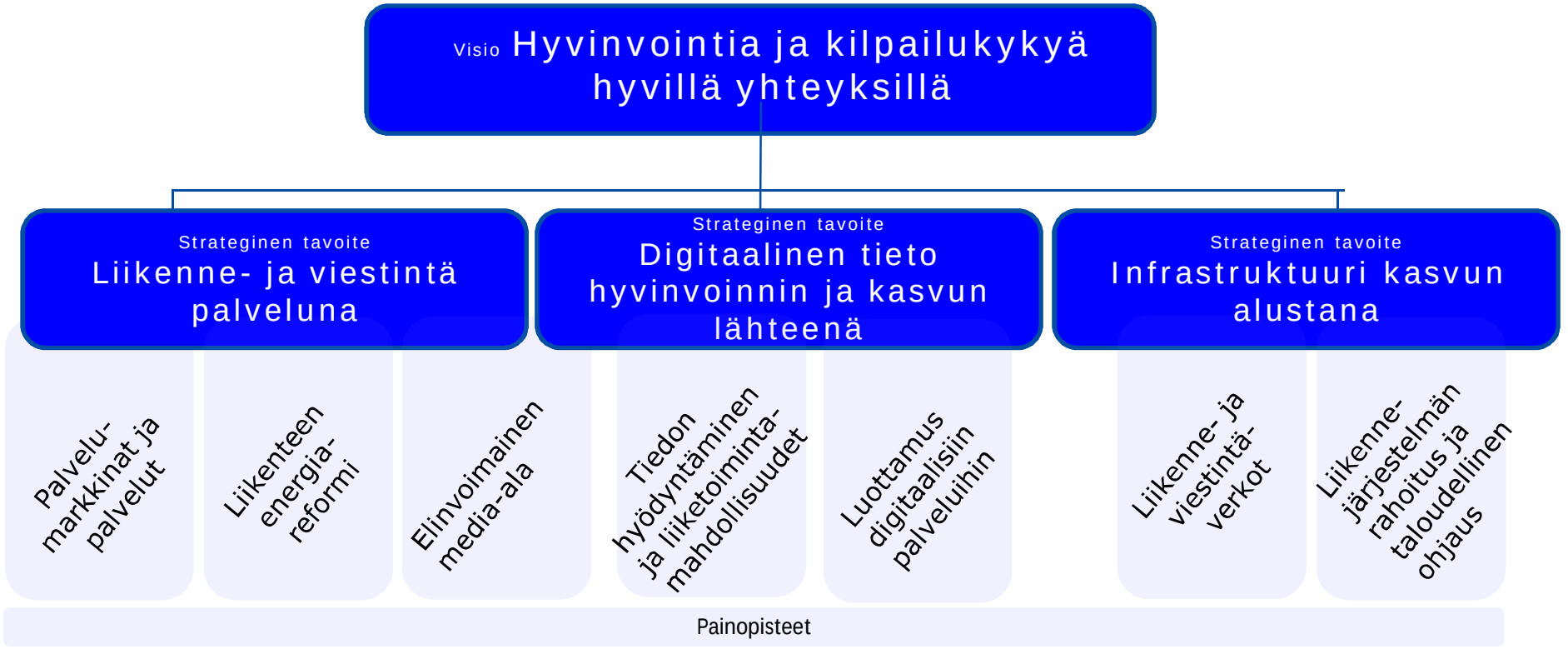

TraFi · Liikennevirasto · LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ · Viestintävirasto · ILMATIETEEN LAITOS

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ · Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Strateginen ohjaus hallinnonalalla

Vaikuttavuustavoitteiden toteutuminen

Tavoite	Arvosana	Perustelut
Innovatiiviset viestintä- ja liikennepalvelut ylläpitävät hyvinvointia ja luovat kestävää kasvua sekä kansallista kilpailuetua.	Hyvä	Etenkin liikennepalveluissa norminpurun avulla on päästy eroon sektorikohtaisesta sääntelystä, mikä mahdollistaa uusien palvelukonseptien synnyn ja parantaa markkinoille pääsyn mahdollisuuksia. Esineiden internetin, automaation ja tiedon ratkaisuissa Suomeen on syntynyt maailmanluokan osaamista ja yrityksiä. Mediayritysten toimintaedellytyksiä on selvitetty eri työryhmien toimesta (esim. Yleisradion julkisen palvelun tehtävää ja rahoitusta selvittänyt parlamentaarinen työryhmä).
Tiedon hyödyntämisestä syntyy uutta liiketoimintaa sekä käyttäjälähtöisiä ja luotettavia palveluita.	Hyvä	Tietovarantoja on avattu kattavasti saataville ja tiedon hyödyntämisen esteitä on purettu. Hallinnonalan virastot ovat avanneet tietovarantoja. Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi julkaisee avointa dataa kaikista liikennemuodoista ja kulkuneuvoista (latauksia kertomusvuonna n. 15 500). Ilmatieteen laitos on avannut dataa digitaalisessa, koneluettavassa muodossa (esim. ilmanlaadun seurantatulokset) ja laitoksessa tuotettujen lähdekoodien avaaminen on aloitettu. Myös Liikenneviraston datan avaamista on toteutettu suunnitellusti (tavoite: 100 % keskeisistä aineistoista avattu 2017 lopussa). Tietoon perustuva palvelutuotanto on kasvussa. Oman tiedon hallintamallin tunnettuus on lisääntynyt, mutta siihen perustuvien liiketoimintakonseptien kehittämiseen tulee jatkossa kiinnittää erityistä huomiota. Tieliikenteen ja merenkulun automaatioon on syntynyt liiketoiminnan kasvualustoja. Internetin luottamusta heikentäviin ilmiöihin on puututtu kansallisesti, EU- ja kv-tasolla. Lainsäädäntötoimet on käynnistetty parantamaan palvelujen tietoturvallisuutta liikenteessä ja viestinnässä sekä muilla yhteiskunnan keskeisillä toimialoilla. Sähköisen tunnistamisen luottamusverkoston edellyttämä lainsäädäntö on pääosin saatettu voimaan. Kansalaisille tarjottujen tunnistamisratkaisujen taustalla toimiva luottamusverkosto voi aloittaa toimintansa toukokuussa 2017.
Liikenne- ja viestintäverkot muodostavat edellytykset yhteiskunnan kehittymiselle ja uudistumiselle.	Tyydyttävä	Liikenneverkon korjausvelka jatkaa kasvuaan. Laajakaistan eteneminen haja-asutusalueilla on hidasta. Samanaikaisesti paineet yhä nopeammille yhteyksille taajamissa ja liikenneväylien varrella kasvavat.

Toimintaympäristön muutos ja vaikutus toimialalle

Yhteiskunnan palveluistuminen ja digitaalisuuden tuomat mahdollisuudet	•Tietovarannot ja tiedon hyödyntäminen korostuvat ja muuttavat globaalisti liikenne- ja viestintäpalveluiden kysyntää ja tarjontaa sekä tarjoavat uusia liiketoimintamahdollisuuksia •Liikenteen kehittämisen painopiste on siirtynyt selkeästi liikkumiseen palveluna ja tiedon hyödyntämiseen.
Tietoturvallisuuden merkityksen kasvu	•Tietoturvariskien hallinta ja luottamuksen rakentaminen digitaalisiin palveluihin ja uusiin toimintatapoihin korostuvat. •Esimerkiksi automaattiajaminen asettaa uusia haasteita tietoturvallisuuden kehittämiselle.
Älykäs liikenne, robotisaatio ja automatisaatio	•Uusia palvelukonsepteja syntyy automatisaation ja robotisaation myötä, mikä vaatii entistä tarkempaa tietoa liikenneväylistä ja -olosuhteista sekä liikenneverkon kunnosta. •Automaation mahdollistava esineiden internet vaatii huomattavasti nopeampia ja tehokkaampia tiedonsiirtoyhteyksiä.
Infrastruktuurin kehittäminen ja korjausvelka	•Infrastruktuurin tulee toimia alustana liikenteen ja viestinnän korkealaatuisille palveluille ja digitaalisen liiketoiminnan kasvulle. •Ilman uusia liikenneinfrastruktuurin rahoitusmalleja ja kestävää kehittämistä nykyiset palvelut sekä uusien palveluiden ja ratkaisujen kehittäminen vaarantuvat.
Liikenteen ilmastotavoitteet	•Energia- ja ilmastostrategian tavoite on liikenteen päästöjen vähentäminen jopa 50 % vuoteen 2030 mennessä verrattuna vuoden 2005 tasoon. Suurin vähennyspotentiaali on tieliikenteessä.

Strategisten tavoitteiden ja painopisteiden seuranta

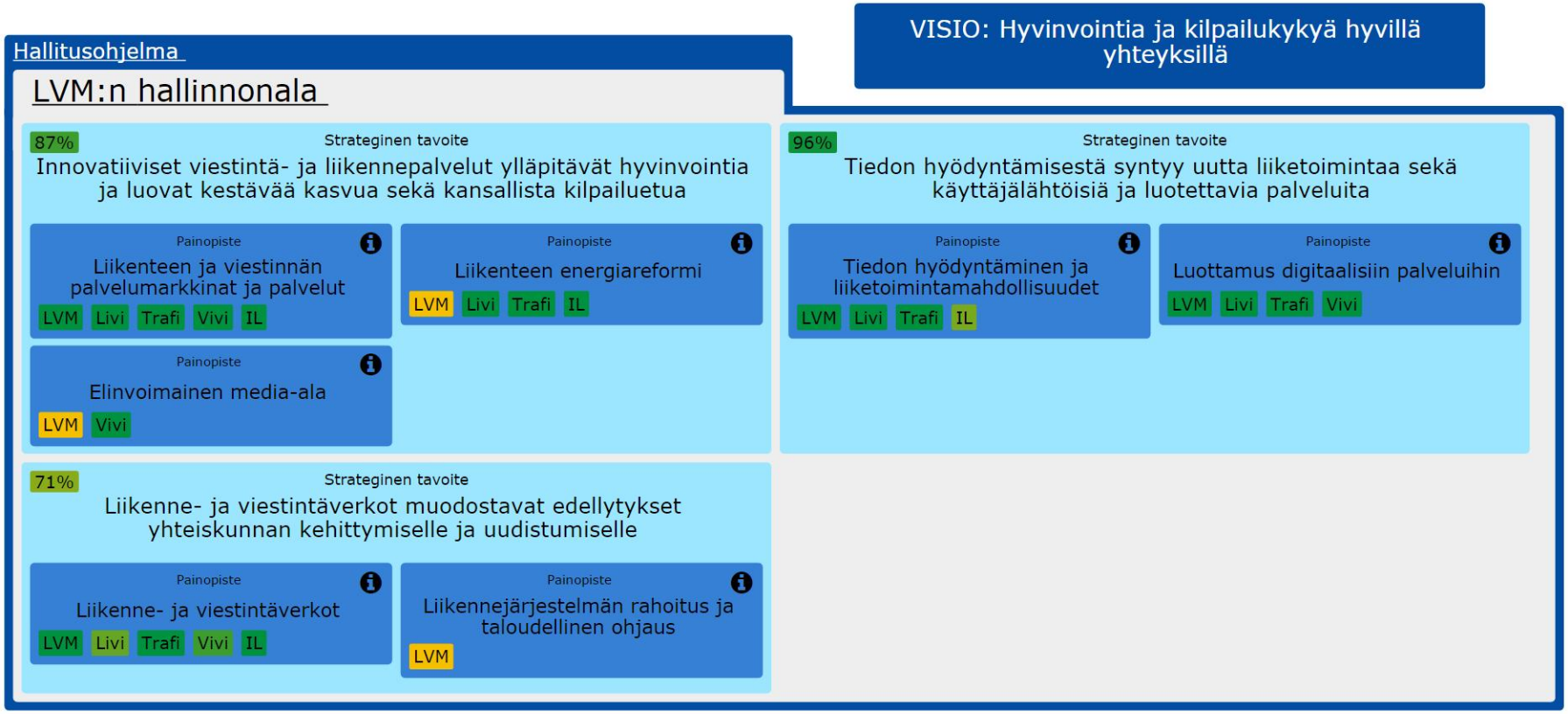

Lausuma ei anna enää aihetta toimenpiteisiin

Sähköisen median viestintäpoliittinen ohjelma *VNS 4/2012 vp – EK 32/2012 vp*

- Edellytetyt toimenpiteet on otettu huomioon tietoyhteiskuntakaaren valmistelussa. Tietoyhteiskuntakaari tuli voimaan 1 päivänä tammikuuta 2015.

Ajoneuvojen katsastus- ja yksittäishyväksyntätehtävien järjestäminen *HE 17/2013 vp – EK 126/2013 vp*

- Liikenteen turvallisuusviraston laatiman selvityksen (Katsastusalan tilannekatsaus 2/2016) perusteella voidaan todeta lakimuutoksen tavoitteiden toteutuneen, sillä katsastushinnat ovat tarkastelujaksolla laskeneet, palvelujen tarjonta on lisääntynyt, raskaan kaluston katsastusverkosto on pysynyt laajana ja katsastustoimipaikkojen väliset laatuerot ovat kaventuneet.

Laki liikenneturvallisuusmaksusta *HE125/2015 vp – EV 43/2016 vp*

- Tieliikenteen turvallisuustoiminnan edistämiseen myönnettävästä valtionavustuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (1207/2016) yhtenä keskeisenä tarkoituksena on ollut varmistaa aiemmin suoraan liikenneturvallisuusmaksutulolla rahoitetun liikenneturvallisuustyön jatkuminen. Asetuksen mukainen tieliikenteen yleiseen turvallisuustoimintaan tarkoitettu yleisavustus on tarkoitettu tähän toimintaan.
- Liikenteen turvallisuusviraston pääjohtajan on asetuksen mukaan määrättävä viraston työjärjestyksessä virkamies vastaamaan tie- ja maastoliikenneonnettomuuksien tutkintaan myönnettävien valtionavustusten valmistelun riippumattomuudesta. Asia on otettu huomioon Trafin 1.1.2017 voimaantulleessa työjärjestyksessä.

Lausuman edellyttämät toimenpiteet käynnissä 1/4

Pisteytysjärjestelmään pohjautuva ajokorttiseuraamusjärjestelmä *HE 212/2010 vp – EV 269/2010 vp*

- Tieliikennelainsäädännön uudistamishankkessa arvioidaan mahdollisuutta ottaa käyttöön maksuseuraamus, joka olisi mahdollista määrätä lievistä liikennerikkomuksista rikosoikeudellista menettelyä joustavammassa hallinnollisessa menettelyssä.
- Tieliikennelain valmistelussa on arvioitu tieliikennelaissa säädettävien liikennerikkomusten vaikutusta ajo-oikeuteen.
- Valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaan hallitus valmistelee ajokorttilakiin ajokortin suoritusjärjestelmää ja kuljettajaopetusvaatimuksia koskevia muutoksia. Ajokieltosäännöksiä ei arvioida tässä yhteydessä.

Väylämaksulainsäädännön kokonaisuudistus *HE 65/2011 vp – EV 53/2011 vp*

- Väylämaksulakia muutettiin vuoden 2015 alusta siten, että väylämaksut puolitetaan vuosiksi 2015–2017. Väylämaksun alentamisen tavoitteena on keventää elinkeinoelämälle, erityisesti teollisuudelle rikkidirektiivistä aiheutuvaa kustannusrasitetta. Alennusta jatkettu vuoden 2018 loppuun.
- LVM selvittää vuosien 2015–2017 aikana kokemukset väylämaksun alentamisesta sekä arvioi rakenteellisten uudistusten tarpeen sekä muutosten toteuttamisen edellyttämän aikataulun.

Lausuman edellyttämät toimenpiteet käynnissä 2/4

Liikennepoliittinen selonteko *VNS 2/2012 vp – EK 17/2012 vp*

- Hallituskauden aikana suunnataan perusväylänpitoon lisärahoitusta yhteensä noin miljardi euroa. Tästä summasta 35 miljoonaa suunnataan yksityistieavustuksiin vuosina 2016–2019.
- Yksityistielain kokonaisuudistuksen tavoitteena on antaa edellytykset yksityistieverkon kehittämiselle ja ylläpidolle sekä selkeyttää eri osapuolten vastuita yksityisteiden rakentamisen, ylläpidon sekä rahoituksen suhteen.
- Maakuntauudistuksen yhteydessä yksityisteiden valtionavustustehtävä siirretään maakunnille.
- Suomen elinkeinoelämän turvaamiseksi väylämaksut on puolitettu vuosien 2015–2017 väliseksi ajaksi ja ratamaksusta on luovuttu vastaavaksi ajaksi. Lisäksi elinkeinoelämän kilpailukykyä on parannettu toteutetuilla tie- rata- ja vesiväyläverkon parantamis- ja kehittämishankkeilla.
- Sähköautojen lataus- ja kaasuautojen kaasunjakeluinfra rakennetaan uuden marraskuussa 2016 valmistuneen energia- ja ilmastostrategian mukaan pääosin markkinaehtoisesti, mutta olemassa olevia tukia hyödyntäen.
- Suomessa vähäpäästöisten henkilöautojen hankintoja on pyritty edistämään autoverotuksen kautta. Marraskuussa 2016 työnsä valmiiksi saanut jakeluinfratyöryhmä ehdotti muutoksia sekä auto- että ajoneuvoveroon sähköautojen ynnä muiden uusien teknologioiden myynnin vauhdittamiseksi.
- Ministeriöiden välistä yhteistyötä sekä yhteistyötä sidosryhmien kanssa on edelleen kehitetty ja edellytyksiä parempaan ennakoivaan edunvalvontaan parannettu.

Lausuman edellyttämät toimenpiteet käynnissä 3/4

Tietoyhteiskuntakaari *HE 221/2013 vp – EV 106/2014 vp*

- Sääntelyn ja hallinnollisen taakan vähentäminen, uusien digitaalisten palveluiden kehittymismahdollisuuksien turvaaminen sekä investointien edistäminen ovat toimineet keskeisinä lähtökohtina sähköistä viestintää koskevissa lainsäädäntöhankkeissa.
- Televiestintätoimialan investointeja ja yhteiskunnan digitaalista kehitystä on edistetty myös myöntämällä tietoyhteiskuntakaaren nojalla uusia toimilupia matkaviestintoiminnan sekä antennitelevision verkko- ja ohjelmistotoiminnan harjoittamiseen.
- LVM on julkaissut maaliskuussa 2016 tietoturvastrategian. Strategian täytäntöönpano on aloitettu ja täytäntöönpanon etenemistä seurataan LVM:ssä.
- Tietoyhteiskuntakaaren säännöksiä välitystietojen säilyttämisestä viranomaistarpeisiin on arvioitu LVM:ssä osana sääntelyn sujuvoittamisen toimenpidettä. Kansallisen sääntelyn perusteellista arviointia varten on perustettu laaja-alainen työryhmä vuonna 2017.
- Liikenne- ja viestintäministeriö seuraa edelleen verkkoneutraliteetin, sääntelyn vähenemisen ja alan investointien sekä luottamuksellisen viestin suojan toteutumista ja tulee antamaan pyydetyt selvitykset eduskunnan asettamassa määräajassa.

Lausuman edellyttämät toimenpiteet käynnissä 3/4

Väylämaksulain muuttaminen *HE 146/2014 vp; EV 138/2014 vp*

- LVM selvittää vuosien 2015–17 aikana kokemukset väylämaksun alentamisesta sekä arvioi rakenteellisten uudistusten tarpeen ja mahdollisuudet sekä muutosten toteuttamisen edellyttämän aikataulun.

Uudet liikkumisvälineet HE 24/2015 vp; EV 110/2015 vp

- Uusilla liikkumisvälineillä ja niiden lailliseksi tulolla ei ole ollut liikenneturvallisuutta heikentävää vaikutusta.
- Liikenne- ja viestintäministeriö seuraa jatkossakin yhdessä Liikenteen turvallisuusviraston kanssa uusien liikkumisvälineiden yleistymistä ja onnettomuuskehitystä sekä arvioi säännösten toimivuutta myös tieliikennelain uudistuksen yhteydessä kiinnittäen huomiota myös polkupyöräilyn ja jalankulun säännösten selkeyteen uusien liikkumisvälineiden osalta.

Sähköinen ensitunnistaminen *HE 74/2016 vp; EV 103/2016 vp*

- LVM on käynnistänyt säädöshankkeen vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetun lain muuttamisesta.
- Ensitunnistamista koskevan tiedon ketjuttamiselle ehdotetaan asetettavaksi enimmäishinta määräajaksi. Esityksen tavoitteena on poistaa sähköistä ensitunnistamista koskevan tiedon ketjuttamisen esteitä ja siten edistää sähköisen tunnistamisen markkinoiden kehittymistä.

Kiitos!

